

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/244205,Komunikat-o-zakonczeniu-prac-poszukiwawczych-w-Hucie-Pieniackiej.html>
05.08.2026, 04:39

Komunikat o zakończeniu prac poszukiwawczych w Hucie Pieniackiej

Instytut Pamięci Narodowej zakończył prace poszukiwawcze na terenie dawnej miejscowości Huta Pieniacka w byłym województwie tarnopolskim (obwód lwowski, Ukraina). Były to pierwsze tego typu specjalistyczne działania prowadzone w tej lokalizacji, w której doszło do jednej z najtragiczniejszych zbrodni popełnionych na ludności polskiej w okresie II wojny światowej.

19.06.2026

[Biuro Poszukiwań i Identyfikacji Huta Pieniacka](#) [Poszukiwania Ukraina](#) [Zbrodnia Wołyńska](#)

Działania realizowane były przez Instytut Pamięci Narodowej we współpracy z ukraińskim wyspecjalizowanym przedsiębiorstwem „Wołyńskie Starożytności”. W pracach uczestniczyli również przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP oraz członkowie Stowarzyszenia Huta Pieniacka.

Tło historyczne i cel badań

Przed wybuchem II wojny światowej Huta Pieniacka była polską wsią, zamieszkiwaną niemal wyłącznie przez Polaków. 28 lutego 1944 roku miejscowość stała się obiektem brutalnego ludobójstwa. Zbrodni dokonali Ukraińcy służący w 4 Galicyjskim Pułku Policji SS, związanym z 14 Dywizją Grenadierów SS „Galizien”, członkowie Ukraińskiej Powstańczej Armii oraz lokalnych ukraińskich bojówek. Wymordowano ponad 850 osób – kobiet, dzieci i mężczyzn. Miejscowość nigdy nie została odbudowana. Dziś o istnieniu Huty Pieniackiej przypomina jedynie pomnik.

Głównym celem działań interdyscyplinarnego zespołu była lokalizacja miejsc pochówku Polaków. Prace charakteryzowały się wysokim stopniem trudności ze względu na fakt, że dawna zabudowa wsi została niemal całkowicie zatarta, a typowanie obszarów badawczych opierało się na przybliżonych, archiwalnych relacjach świadków sprzed wielu dekad.

Przełomowe odkrycia i przebieg prac

Już na początkowym etapie działań zespół archeologów odsłonił zarys fundamentów dawnej kaplicy parafialnej. Świątynia ta była bezpośrednim świadkiem tragicznych wydarzeń z 1944 roku. Jej wymiary oraz lokalizacja były zgodne z zapisami w dawnych księgach parafialnych oraz relacje ocalałych osób. Stała się także punktem odniesienia w dokładnej lokalizacji mogił.

Czwartego dnia prac, w bliskim sąsiedztwie kaplicy natrafiono na zbiorową mogiłę. Szczątki ofiar pogrzebano tam w nieładzie, bez trumien, bezpośrednio w jamie grobowej. Wiele kości nosi wyraźne ślady nadpaleń co w pełni koresponduje z historycznymi przekazami o przebiegu zbrodni.

Podsumowanie wyników terenowych

W toku zakończonych działań poszukiwawczych zespół zrealizował założony plan badań szerokopłaszczyznowych i sondażowych, osiągając następujące rezultaty:

- Przebadano łącznie ponad 4000 metrów kwadratowych terenu dawnej wsi za pomocą metod archeologicznych, w tym sondaży.
- Szczątki ludzkie zlokalizowano w 25 lokalizacjach na obszarze ponad 200 metrów kwadratowych (w tym mogiła na obszarze 72 metrów kwadratowych i liczne szczątki poza obszarem głównej mogiły).
- Wczesny etap badań nie pozwala na precyzyjne oszacowanie dokładnej liczby ofiar spoczywających w odkrytych miejscach, jednak skala i rozległość obszaru potwierdzają masowy charakter mogiły mogącej skrywać nawet kilkaset osób.
- Uzyskane wyniki stanowią materialny dowód zbrodni popełnionej na polskiej ludności w Hucie Pieniackiej.

Po formalnym i merytorycznym podsumowaniu zebranych informacji, Instytut Pamięci Narodowej niezwłocznie złożył do władz ukraińskich wniosek o udzielenie zezwolenia na przeprowadzenie prac ekshumacyjnych. Celem kolejnego kroku będzie podjęcie szczątków ofiar, poddanie ich badaniom antropologicznym i genetycznym, a następnie zapewnienie im godnego, chrześcijańskiego pochówku.

O wynikach oraz postępach formalnych będziemy na bieżąco informować na naszej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Poszukiwania

Powiązane wiadomości

Rozpoczęcie prac poszukiwawczych w Hucie Pieniackiej na Ukrainie